

Bevoegdheid	Routes	Duur traject	Minimale toelatingseisen*
Eerstegraads bevoegdheid Met een eerstegraads bevoegdheid mag je bovenop de bevoegdheden van een tweedegraads docent ook lesgeven in de bovenbouw van havo en vwo.	Aan universiteit	Zijnstroomtraject**	voltijd 2 jaar Afgeronde wo-master in (richting van) schoolvak + aanstelling in vo of tweedegraads lesbevoegdheid in (richting van) schoolvak + aanstelling in vo
		Educatieve master na behalen vakmaster	voltijd 1 jaar deeltijd 2 jaar Afgeronde wo-master in (richting van) schoolvak
		Educatieve master in combinatie met vakmaster	voltijd 2 jaar Afgeronde wo-bachelor in (richting van) schoolvak
	Aan hogeschool	Hbo-master	voltijd 1,5 jaar deeltijd 2 – 3 jaar Tweedegraads bevoegdheid in schoolvak, wo-opleiding met educatieve minor/module voor schoolvak of wo-opleiding in (richting van) schoolvak
Tweedegraads bevoegdheid Met een tweedegraads bevoegdheid mag je lesgeven aan het vmbo, mbo, praktijkonderwijs en de onderbouw van havo en vwo. Met een beperkte tweedegraads bevoegdheid mag je lesgeven aan het vmbo-tl en de onderbouw van havo en vwo.	Volledig (aan hogeschool)	Zijnstroomtraject**	voltijd 2 jaar Afgerond hbo- of wo-diploma in (richting van) schoolvak + aanstelling in vo. Of met bevoegdheid voor ander vak/in andere sector + aanstelling in vo.
		Kopopleiding	voltijd 1 jaar deeltijd 2 jaar Afgerond hbo- of wo-diploma in (richting van) schoolvak. Zie de verwantschapstabel kopopleidingen voor een overzicht van aanverwante opleidingen.
		Hbo-lerarenopleiding	voltijd 4 jaar deeltijd 2 – 4 jaar Mbo4-, havo-, vwo-diploma of 21+-toets
	Beperkt (aan universiteit)	Educatieve minor	voltijd 0,5 jaar deeltijd 1 jaar Onafgeronde wo-bachelor in (richting van) schoolvak. Zie de verwantschapstabel educatieve minor voor een overzicht van aanverwante opleidingen.
		Educatieve module	voltijd 0,5 jaar deeltijd 1 jaar Afgeronde wo-bachelor in (richting van) schoolvak. Zie de verwantschapstabel educatieve minor voor een overzicht van aanverwante opleidingen.
Pabo bevoegdheid*** Met een pabo bevoegdheid mag je na het behalen van een certificaat lesgeven aan het vmbo BBL en KBL. Lerarenondersteuner**** Als lerarenondersteuner ondersteun je de leraar en voer je ook zelfstandig taken uit. Onderwijsassistent Als onderwijsassistent ondersteun je de leraar bij het uitvoeren van zijn/haar taken.	Aanvullend certificaat	deeltijd < 1 jaar Pabodiploma of graad van Pedagogische Academie (1971-1986)	
	Associate degree	voltijd en deeltijd 2 jaar Mbo4-, havo-, of vwo-diploma	
	BOL/BBL-opleiding	voltijd en deeltijd 3 jaar Vmbo-diploma of overgangsbewijs 3 havo/vwo naar 4 havo/vwo	

- * Indien de kandidaat niet aan de minimale toelatingseisen voldoet en 21 jaar of ouder is dan moet de kandidaat een 21+ toelatingsonderzoek afleggen.
- ** Om te bepalen of een kandidaat in staat is het zijnstroomtraject binnen 2 jaar af te leggen moet deze eerst een geschiktheidsonderzoek afleggen.
- *** Met een pabodiploma mag je Nederlands, Engels, wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde, biologie, verzorging, muziek, handvaardigheid, tekenen en praktijkoriënterende vakken geven in het praktijkonderwijs. Met een graad van de Pedagogische Academie (behaald tussen 1971 en 1986) mag je alleen Nederlands en rekenen geven in het praktijkonderwijs, maar ook in het gehele vmbo. Met een pabodiploma van voor 1 augustus 2006 mag een leraar zonder certificaat lesgeven aan vmboleerlingen met een lwoo-indicatie.
- **** Na een Associate degree-opleiding tot leraarondersteuner kan men meestal instromen in het derde jaar van een hbo lerarenopleiding.

■ Routes worden gevolgd aan een hogeschool en de ■ route aan een ROC.
■ Routes volgt men aan een universitaire lerarenopleiding.

verwantschapstabel kopopleidingen

verwantschapstabel educatieve minor

Financieringsmogelijkheden

Halvering collegegeld

Wanneer je start met een lerarenopleiding betaal je de eerste twee jaar maar de helft van het wettelijk collegegeld. Wanneer je start met een lerarenopleiding en voor een andere opleiding al halvering van het collegegeld hebt gehad krijg je één extra jaar halvering van het wettelijk collegegeld. Bekijk de voorwaarden op Rijksoverheid.nl.

Extra studiefinanciering

Wanneer je een universitaire lerarenopleiding of kopopleiding gaat volgen en over respectievelijk een afgeronde hbo- of wo-bachelor dan wel een wo-master beschikt in een aanverwant vak, kan je één jaar extra studiefinanciering aanvragen. Bekijk de voorwaarden op DUO.nl.

Tegemoetkoming leraren

Wanneer je als student, zij-instromer of contractant staat ingeschreven en een lerarenopleiding volgt aan hbo of universiteit kan je aanspraak maken op de tegemoetkoming leraren. Bekijk de voorwaarden op DUO.nl.

Instructeursbeurs

Als je een lerarenopleiding of de associate degree leraarondersteuner wilt volgen en daarnaast minstens 20% van de werktijd besteedt aan het begeleiden van praktijkvakken als instructeur in het mbo kan je aanspraak maken op de instructeursbeurs. Bekijk de voorwaarden op DUO.nl.

Lerarenbeurs

Als je een lerarenopleiding wilt gaan volgen en reeds over een vo- of andere lesbevoegdheid én een aanstelling in het onderwijs beschikt, kan je aanspraak maken op de lerarenbeurs. Bekijk de voorwaarden op DUO.nl.

Subsidieregeling tweede lerarenopleiding

Als je een lerarenopleiding opleiding wilt gaan volgen en reeds over een vo- of andere lesbevoegdheid beschikt, maar momenteel géén aanstelling in het onderwijs hebt of niet als zij-instromer aan de slag kan, dan kan je éénmalig een korting van 3.500 euro krijgen op het instellingsgeld. Lees alles over de subsidie in de Staatscourant van de overheid.

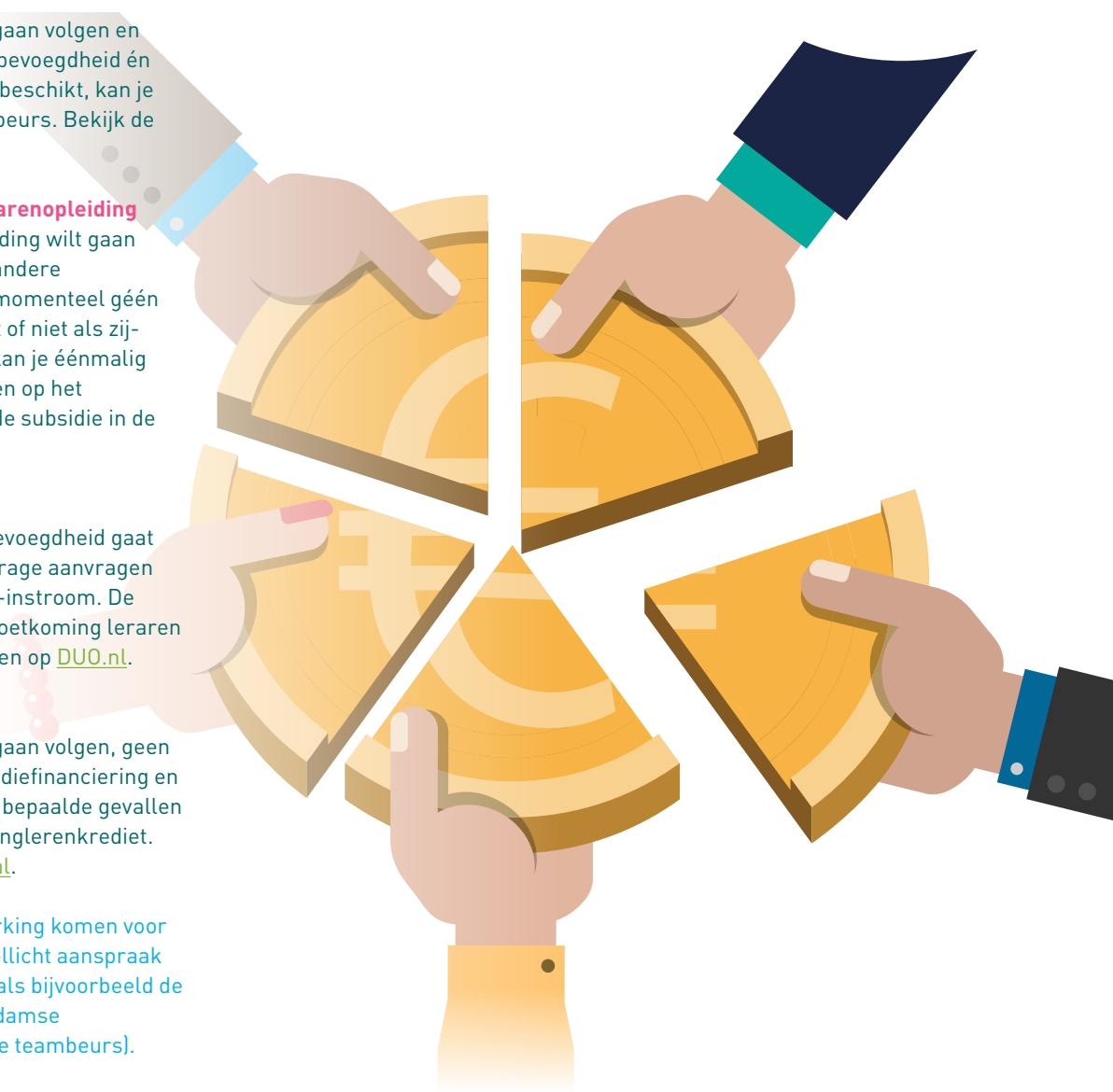
Subsidie zij-instroom

Als je als zij-instromer een lesbevoegdheid gaat halen kan de werkgever een bijdrage aanvragen voor de opleiding: de subsidie zij-instroom. De kandidaat kan zelf nog de tegemoetkoming leraren aanvragen. Bekijk de voorwaarden op DUO.nl.

Levenlanglerenkrediet

Als je een lerarenopleiding wilt gaan volgen, geen recht meer hebt op reguliere studiefinanciering en jonger bent dan 55 jaar, kan je in bepaalde gevallen aanspraak maken op het levenlanglerenkrediet. Bekijk de voorwaarden op DUO.nl.

Indien kandidaten niet in aanmerking komen voor landelijke subsidie kunnen zij wellicht aanspraak maken op regionale subsidie (zoals bijvoorbeeld de Haagse lerarenbeurs, de Rotterdamse lerarenbeurs of de Amsterdamse teambeurs).

Bekijk de website van Voion voor meer informatie over (werken in) het voortgezet onderwijs.

www.voion.nl/leraarworden

Voion, het Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds voor het voortgezet onderwijs, zet zich in om samen met scholen vraagstukken op te lossen op het gebied van de onderwijsarbeidsmarkt en veilig en vitaal werken. Voion ondersteunt schoolbesturen, directies, P&O'ers, mr'en, arbocoördinatoren, maar ook docenten, oop'ers en sociale partners. Voion ontsluit kennis, doet onderzoek, ontwikkelt nieuwe instrumenten en adviseert en begeleidt scholen in (pilot)projecten. Ook initieert en faciliteert Voion netwerken op verschillende niveaus, publiceert good practices en biedt trainingen aan. Voion werkt voor en samen met werkgevers en werknemers in het voortgezet onderwijs, en wordt bestuurd door de sociale partners in het voortgezet onderwijs.

